

Eiropas
Komisija
Jūrlietas un
zivsaimniecība

Kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) reformas īstenošana

Gaišākas nākotnes
veidošana zivīm
un zvejniekiem

EK priekšlikums pirmajā acu uzmetienā

- Pasākumu īstenošana pārzvejas apkarošanai un ilgtspējīgas zivju pārvaldības nodrošināšanai. ↗
- Zivju krājumu ražīguma nodrošināšana ilgtermiņa ieguves apjomu palielināšanai. ↗
- Uz ekosistēmas pieeju balstīti daudzgadu plāni. ↗
- Vienkāršoti noteikumi un decentralizācija. ↗ ↗
- Nododamu zvejas koncesiju sistēma. ↗
- Mazapjoma zvejniecībām labvēlīgi pasākumi. ↗
- Izmetumu aizliegšana. ↗
- Jauni tirdzniecības standarti un skaidrāks markējums. ↗
- Labāks akvakultūras regulējums. ↗
- ES finanšu atbalsts ilgtspējīgu mērķu sasniegšanai. ↗
- Atjaunināta informācija par jūras resursu stāvokli. ↗
- Atbildība starptautiskā mērogā. ↗

Izaicinājums

Eiropas zivsaimniecības politikai ir steidzami nepieciešama reforma. Ar kuģiem tiek zvejots vairāk zivju, nekā to krājumi var droši atjaunoties, tādējādi izsikst atsevišķi zivju krājumi un ir apdraudēta jūras ekosistēma. Pašlaik divas trešdaļas Ziemeļatlantijas krājumu ir pārzvejoti, zivsaimniecības nozare gūst mazāku nozveju un ir neskaidras nākotnes priekšā. Ir laiks padarīt zvejošanu ilgtspējīgu no vides, ekonomiskā un sociālā viedokļa.

Reformas mērķi

Jaunā kopējā zivsaimniecības politika (KZP) ir vērsta uz zivju krājumu atgriešanu ilgtspējīgā apjomā, tādējādi ES iedzīvotājiem ilgtermiņā nodrošinot stabili un drošu apgādi ar veseligu pārtiku. Tās mērķis ir panākt jaunu uzplaukumu zvejniecības nozarē, likvidēt atkarību no subsīdijām un sniegt jaunas nodarbinātības un izaugsmes iespējas piekrastes reģionos. Vienlaikus šī politika sekmē nozares atbildību par jūru labu pārvaldību.

Uz ekosistēmas pieeju balstīta daudzgadu pārvaldība

Lai atjaunotu zivsaimniecības ekonomikas dinamiku, jūras vide ir jāaizsargā efektīvāk. No šī brīža ES zvejniecības tiks pārvaldītas ar daudzgadu plāniem un tiks izmantota uz ekosistēmu balstītu pieeja un piesardzības princips. Būs uzticamāki zinātniskie dati par krājumu stāvokli, un zivsaimniecības nozarei būs labāks un stabilāks pamats ilgtermiņa plānošanai un investīcijām. Tas aizsargās resursus un palielinās ilgtermiņa ieguvējus apjomus.

Zinātnes atziņu pilnveidošana

Uzticama un atjaunināta informācija par jūras resursu stāvokli ir svarīga, lai varētu pieņemt pamatotus pārvaldības lēmumus, kā arī efektīvi īstenot reformēto KZP. Dalībvalstīm tiks uzticēts vākt, uzturēt un kopīgi izmantot zinātniskus datus par zivju krājumiem un zvejas ietekmi jūras baseina līmenī. Lai koordinētu šo darbu, tiks izstrādātas valsts pētniecības programmas.

Izmetumu aizliegšana

Izmetumi vairs nebūs atlauti. Ir aprēķināts, ka izmetumi, tas ir, nevēlamo zivju izmēšana atpakaļ jūrā, veido 23 % no kopējās nozvejas (dažās zvejniecībās ievērojami vairāk!). Zvejniekiem būs obligāti jāizkrauj visu komerciālo sugu nozveja. Šādas pieejas rezultātā tiks gūti ticamāki dati par zivju krājumiem, uzlabosies pārvaldība un resursu efektivitāte. Tā ir arī stimuls zvejniekiem, lai ar tehniskiem risinājumiem, piemēram, izmantojot selektīvākus zvejas rīkus, izvairītos no nevēlamas nozvejas.

Decentralizēta pārvaldība

Reformas rezultātā tiks skaidri noteikti katra dalībnieka uzdevumi un pienākumi, un tas lēmmu pieņemšanu ģeogrāfiski tuvinās zvejas vietām. ES likumdevēji noteiks tikai vispārīgo regulējumu, pamatprincipus, vispārējos mērķus, darbības rādītājus un termiņus. Pēc tam dalībvalstis lems par faktiskajiem īstenošanas pasākumiem un sadarbībās reģionālā mērogā.

Zvejošana kā pēļņu nesoša nodarbe

Kuģiem, kuru garums ir lielāks par 12 metriem, un visiem kuģiem, kas izmanto velkamos zvejas rīkus, tiks piemērota nododamo nozvejas daļu jeb koncesiju sistēma. Dalibvalstis koncesiju īpašniekam piešķirs tiesības uz daļu no valsts zvejas iespējām katrā gadā. Operatori varēs iznomāt vai tirgot savas kvotas. Tas sniegs zvejniecības nozarei ilgtermiņa perspektīvas, lielāku elastību un lielāku atbildību, vienlaikus samazinot pārmērīgo zvejas jaudu.

Mazapjoma zvejniecību atbalstīšana

Piekrastes reģioniem, kas ir atkarīgi no zvejniecības, ir vajadzīgs īpašs atbalsts. Reformētā KZP līdz 2022. gadam pagarina dalibvalstu tiesības ierobežot zveju zonā, kas ir 12 jūras jūdžu attālumā no krasta līnijas. Turklat mazapjoma zvejniecības būs arī atbrīvotas no nododamo zvejas koncesiju shēmas. Gaidāmais finanšu instruments zivsaimniecības jomā ietvers pasākumus, kas labvēlīgi ietekmē mazapjoma zvejniecības, un palīdzēs vietējai ekonomikai pielāgoties izmaiņām.

Ilgspējīgas akvakultūras veidošana

Labāks akvakultūras regulējums palielinās jūras produktu ražošanas un piegādes apjomu ES, mazinās atkarību no importētām zivīm un veicinās izaugsmi piekrastes un lauku apvidos. Dalībvalstis izstrādās valsts stratēģiskos plānus, lai likvidētu administratīvus šķēršļus, un apstiprinās vides, sociālos un ekonomiskos standartus, kas piemērojami zivaudzēšanas nozarē. Tiks izveidota jauna Akvakultūras konsultatīvā padome, kura sniegs ieteikumus ar nozari saistītos jautājumos.

Lielākas iespējas nozarei

Vienkāršoti noteikumi un decentralizēta pārvaldība sniegs nozarei lielākas iespējas. Ar likumu noteiktos „no augšas uz leju” tipa lēmumus aizstās uz rezultātiem balstīta pārvaldība, un nozare pati varēs izvēlēties, kā vislabāk sasniegt plānotos rezultātus. Ražotāju organizācijām būs lielāka loma kopīgā pārvaldībā, uzraudzībā un kontrolei. Pilnveidojot ES zvejas un akvakultūras produktu tirdzniecību, tiks samazināts atkritumu apjoms un radīti tirgus signāli ražotājiem.

Labāk informēti patērētāji

Jauni tirdzniecības standarti par marķēšanu, kvalitāti un izsekojamību sniegs patērētājiem skaidrāku informāciju un palidzēs atbalstīt ilgtspējīgu zvejniecību. Noteikta informācija marķējumā būs jānorāda obligāti, pie-mēram, būs jānošķir zvejas produkti un akvakultūras produkti; citas norādes varēs sniegt brīvprātīgi.

Moderns un pielāgots finanšu instruments

ES finansiālo palīdzību piešķirs, lai atbalstītu jaunās KZP ilgtspējības mērķu izpildi. Maksājumi tiks galvenokārt piešķirti apzaļumošanas, inovāciju, pie-krastes reģionu attīstības, zinātniskajiem un pētniecības mērķiem. Notei-kumu neievērošanas gadījumā publiskais finansiālais atbalsts vairs netiks sniechts: dalībvalstīm draudēs maksājumu pārtraukšana vai apturēšana, bet, ja smagu pārkāpumu izdarīšanā tiks pieķerti operatori, viņiem varēs uz laiku vai uz visiem laikiem liegt piekļuvi finansiālai palidzībai.

Atbildība starptautiskā mērogā

Starptautiskās un reģionālās organizācijās ES aizstāvēs ilgtspējības un zivju krājumu un jūras daudzveidības saglabāšanas principus. Tā veidos apvienības un rīkosies kopā ar galvenajiem partneriem, lai apkarotu nelegālu zveju un samazinātu pārmērīgu zvejas jaudu. Ar trešām valstīm noslēgtos divpusējos zvejas noligumos ES veicinās ilgtspējību, labu pārvaldību un demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma principu ievērošanu.

KL-32-11-778-LV-C

**Uzziniet vairāk
Papildinformācija:**

[http://ec.europa.eu/fisheries/
reform/index_lv.htm](http://ec.europa.eu/fisheries/reform/index_lv.htm)